

Spis treści

Wprowadzenie	IX
Wykaz skrótów	XI
1. Rachunkowość	1
1.1. Zasady rachunkowości oraz ewidencja	1
1.1.1. Zasady rachunkowości (uproszczenia w stosowaniu polityki rachunkowości)	1
1.1.2. Ewidencja majątku (środki trwałe, pozostałe środki trwałe, wartości niematerialne i prawne)	6
1.1.3. Ewidencja środków pieniężnych	15
1.1.4. Ewidencja rozrachunków	23
1.1.5. Ewidencja zrealizowanych dochodów i wydatków	37
1.1.6. Ewidencja amortyzacji	51
1.1.7. Przychody i koszty ujmowane na kontach zespołu 7 „Przychody, dochody i koszty”	53
1.2. Ustalanie wyniku finansowego jednostki budżetowej	59
1.2.1. Wprowadzenie	59
1.2.2. Zasady ustalania wyniku finansowego	60
1.2.3. Charakterystyka elementów kształtujących wynik finansowy w jednostkach budżetowych	61
1.2.4. Ogólne zasady ewidencji wyniku finansowego	63
1.2.5. Zasady ewidencji wyniku finansowego w jednostkach pomocy społecznej	64
1.2.6. Powiązania ze sprawozdawczością finansową	68
1.3. Źródła zmniejszenia i zwiększenia funduszu jednostek budżetowych	69
1.3.1. Wprowadzenie	69
1.3.2. Księgowe ujęcie funduszu jednostki	70
1.3.3. Przyczyny zmian funduszu jednostki w jednostkach pomocy społecznej	71
1.3.4. Ewidencja operacji zmniejszających i zwiększających fundusz jednostki w jednostkach pomocy społecznej	72
1.3.5. Powiązania ze sprawozdawczością finansową	77
2. Sprawozdawczość	79
2.1. Sprawozdanie finansowe za rok 2014	79
2.1.1. Przepisy regulujące sporządzenie sprawozdań finansowych za rok 2014	79
2.1.2. Nadrzędne zasady rachunkowości	80
2.1.3. Ogólne zasady sporządzania sprawozdań finansowych przez jednostki pomocy społecznej	87
2.1.4. Zamknięcie ksiąg rachunkowych za 2014 r. w jednostkach pomocy społecznej	87
2.1.5. Inwentaryzacja w związku z zamknięciem roku obrotowego	89
2.1.6. Bilans w jednostkach pomocy społecznej	97
2.1.7. Odpisy aktualizujące należności w jednostkach pomocy społecznej	101

2.1.8. Rachunek zysków i strat (wariant porównawczy) w jednostkach pomocy społecznej	102
2.1.9. Zestawienie zmian w funduszu	105
2.1.10. Wzory dokumentów dotyczące sprawozdania finansowego	109
2.2. Sprawozdania w zakresie operacji finansowych	119
2.2.1. Rodzaje sprawozdań z operacji finansowych	119
2.2.2. Terminy sporządzania i przekazywania sprawozdań	120
2.2.3. Formy sporządzania sprawozdań	121
2.2.4. Korekty sprawozdań	122
2.2.5. Podstawowe zasady sporządzania sprawozdań w zakresie operacji finansowych	122
2.2.6. Charakterystyka sprawozdań	124
2.2.7. Informacje dodatkowe dotyczące sprawozdań z operacji finansowych	153
2.3. Sprawozdania budżetowe	155
2.3.1. Rodzaje sprawozdań budżetowych	155
2.3.2. Ogólne zasady sporządzania sprawozdań budżetowych	155
2.3.3. Formy sporządzania sprawozdań	157
2.3.4. Terminy sporządzania sprawozdań	157
2.3.5. Dyscyplina finansów publicznych	159
2.3.6. Charakterystyka sprawozdań budżetowych	159
2.4. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe ze świadczeń rodzinnych	169
2.4.1. Podstawa prawna sprawozdania	169
2.4.2. Poszczególne części sprawozdania	169
2.5. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zadania wynikającego z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	194
2.5.1. Podstawa prawna sprawozdania	194
2.6. Roczne sprawozdanie z wykonania budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej	215
2.6.1. Podstawa prawna sprawozdania	215
2.6.2. Przykładowe sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej	216
2.7. E-deklaracje	237
2.7.1. Rodzaje deklaracji, jakie mogą być składane w formie elektronicznej	237
2.7.2. Elementy deklaracji składanych w formie elektronicznej	237
2.7.3. Sposób przesyłania deklaracji i podań składanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej	238
2.7.4. Potwierdzenie odbioru	241
3. Dotacje	243
3.1. Pojęcie dotacji w jednostkach pomocy społecznej	243
3.2. Dotacje na zadania własne	244
3.2.1. Dofinansowanie zasiłków okresowych (dotacja przyznawana gminie w rozdziale 85214)	245
3.2.2. Dofinansowanie składek na ubezpieczenia zdrowotne (dotacja przyznawana gminie w rozdziale 85213) oraz dofinansowanie zasiłków stałych (dotacja przyznawana gminie w rozdziale 85216)	246
3.2.3. Dofinansowanie wydatków bieżących ośrodka pomocy społecznej (dotacja otrzymywana przez gminy w rozdziale 85219) oraz dofinansowanie dodatków dla pracowników socjalnych	247
3.2.4. Dofinansowanie wydatków na program rządowy – pomoc państwa w zakresie dożywiania (dotacja otrzymywana przez gminę w rozdziale 85295)	248

3.2.5. Dofinansowanie wydatków wynagrodzenia asystentów rodziny i koordynatora pieczy zastępczej w ramach Programu rządowego (dotacja otrzymywana przez gminę w rozdziale 85206)	251
3.2.6. Dofinansowanie wydatków na pomoc materialną dla uczniów (dotacja otrzymywana przez gminę w rozdziale 85415)	252
3.3. Dotacje na zadania zlecone	256
3.3.1. Finansowanie zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (dotacja przekazywana gminie w rozdziale 85212)	258
3.3.2. Finansowanie składek na ubezpieczenia zdrowotne dla osób uprawnionych (dotacja otrzymywana przez gminy w rozdziale 85213)	259
3.3.3. Finansowanie dodatku energetycznego (dotacja otrzymywana przez gminy w rozdziale 85215)	260
3.3.4. Finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych (dotacja otrzymywana przez gminy w rozdziale 85228)	261
3.3.5. Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze	263
3.3.6. Finansowanie rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne (dotacja otrzymywana przez gminy w rozdziale 85295)	264
3.3.7. Finansowanie pomocy dla cudzoziemców, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP (dotacja otrzymywana przez gminy w rozdziale 85231)	266
3.3.8. Finansowanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki (dotacja otrzymywana przez gminy w rozdziale 85219)	267
4. Nieprawidłowości skutkujące łamaniem dyscypliny finansów publicznych	269
4.1. Podstawy obowiązków i odpowiedzialności kierownika jednostki pomocy społecznej w zakresie gospodarki finansowej	269
4.2. Osoby w jednostkach pomocy społecznej podlegające odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	271
4.2.1. Główny księgowy	272
4.3. Podstawowe zasady odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	274
4.4. Działania i zaniechania noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych w jednostkach pomocy społecznej	277
4.4.1. Wstęp	277
4.4.2. Przykłady nieprawidłowości	281
4.5. Postępowanie w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	328
5. Procedury postępowania przy przyznawaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	331
5.1. Zagadnienia ogólne	331
5.2. Osoby uprawnione do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	332
5.3. Warunki przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego	335
5.3.1. Wstęp	335
5.3.2. Rodzaje dochodu	338
5.3.3. Sposób ustalenia dochodu	343
5.3.4. Dochód utracony	344
5.3.5. Dochód uzyskany	345
5.3.6. Dokumenty konieczne do przyznania prawa do zasiłku	346
5.3.7. Warunki, w jakich nie przysługuje prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	350
5.3.8. Rodzaje decyzji	350

5.3.9. Wzory	351
5.3.10. Tryb postępowania w sytuacji złożenia odwołania od decyzji organu I instancji – zagadnienia praktyczne	357
5.3.11. Rozstrzygnięcie przez samorządowe kolegium odwoławcze odwołania – rodzaj rozstrzygnięcia i dalszy tryb postępowania organu I instancji	358
5.3.12. Wzory	359
5.4. Procedury wzruszania ostatecznej decyzji administracyjnej	362
5.4.1. Wzruszenie ostatecznej decyzji administracyjnej – procedura	362
5.4.2. Uchylenie ostatecznej decyzji administracyjnej	364
5.4.3. Zmiana ostatecznej decyzji administracyjnej	365
5.4.4. Wygaśnięcie decyzji administracyjnej	365
5.4.5. Stwierdzenie nieważności ostatecznej decyzji administracyjnej	366
5.5. Wznowienie postępowania administracyjnego	367
5.5.1. Sytuacje, w jakich możliwe jest zastosowanie procedury postępowania administracyjnego w przypadku ostatecznej decyzji administracyjnej	367
5.5.2. Wzory	369
5.6. Procedura dochodzenia nienależnie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	376
5.6.1. Postępowanie administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	376
5.6.2. Rodzaje decyzji administracyjnych związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami rodzinnymi	378
5.6.3. Wzory	381
5.7. Procedura postępowania Organu Właściwego Wierzyciela względem Dłużnika Alimentacyjnego – zarys	389
5.7.1. Zagadnienia ogólne	389
5.7.2. Procedura postępowania	389
5.7.3. Wzory	392
6. Świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekunów	399
6.1. Zagadnienia ogólne	399
6.2. Zasiłek pielęgnacyjny – art. 16 ŚwiadRodzU	399
6.2.1. Osoby uprawnione	399
6.2.2. Dokumenty konieczne do przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego	401
6.2.3. Weryfikacja wniosku pod względem formalnym i merytorycznym	402
6.3. Specjalny zasiłek opiekuńczy	405
6.3.1. Osoby uprawnione	405
6.3.2. Warunki nabycia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego	406
6.3.3. Nieprzysługiwanie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego	409
6.3.4. Dokumenty konieczne do przyznania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego	410
6.3.5. Trudności w ocenie istnienia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego – sytuacje z praktyki	411
6.4. Świadczenie pielęgnacyjne	412
6.4.1. Osoby uprawnione	412
6.4.2. Warunki nabycia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	413
6.4.3. Nieprzysługiwanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	416
6.4.4. Dokumenty konieczne do przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego	417
6.4.5. Trudności w ocenie istnienia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego – sytuacje z praktyki	417

6.5. Zasiłek dla opiekunów	418
6.5.1. Zagadnienia wstępne	418
6.5.2. Osoby uprawnione	418
6.5.3. Warunki nabycia prawa do zasiłku dla opiekunów	419
6.5.4. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekunów – procedura postępowania	420
6.5.5. Nieprzysługiwanie prawa do zasiłku dla opiekuna	423
6.6. Wzory	424
7. Placówki wsparcia dziennego oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze	437
7.1. Placówki wsparcia dziennego	437
7.1.1. Podstawa prawna i organizacja placówek wsparcia dziennego	437
7.1.2. Godziny pracy placówki	439
7.1.3. Harmonogram i organizacja zajęć oraz plan dnia	440
7.1.4. Funkcje placówek wsparcia dziennego	441
7.1.5. Kadra placówki wsparcia dziennego	442
7.1.6. Standardy w placówce wsparcia dziennego	444
7.1.7. Dokumentacja placówki, dokumentacja dziecka	445
7.1.8. Nabór dzieci do placówki	445
7.1.9. Współpraca z innymi instytucjami w sprawie dziecka i rodziny	446
7.1.10. Problemy placówek wsparcia dziennego	448
7.2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze – zadania, organizacja, finansowanie	449
7.2.1. Instytucjonalna piecza zastępcza	449
7.2.2. Organizacja i standardy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	450
7.2.3. Finansowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych	453
7.2.4. Kwalifikacje kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych	457
7.2.5. Rejestracja placówek opiekuńczo-wychowawczych	459
7.2.6. Dokumentacja dziecka w placówce – standardy	463
7.2.7. Odebranie dziecka rodzinie i umieszczanie w placówce	464
7.2.8. Ocena zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej	466
7.2.9. Dochodzenie do standardów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	466
7.2.10. Pomoc na usamodzielnienie się osób opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą	467
7.2.11. Nadzór nad prowadzeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych	468
7.2.12. Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej	469